

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 45/2021)

София, 24 ноември 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 18.11.2021 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 18.11.2021 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

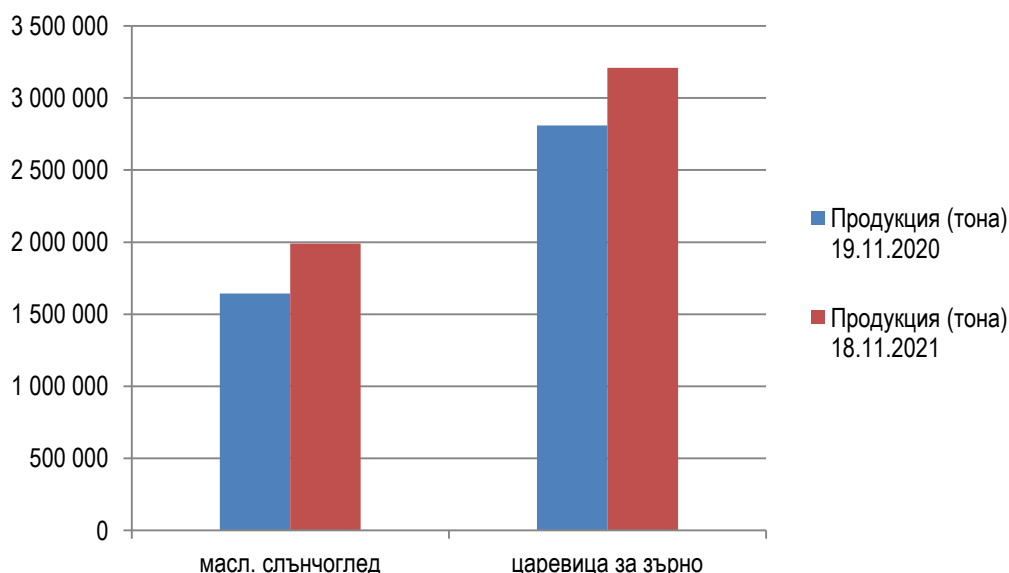
По оперативни данни, към 18 ноември 2021 г. са ожънати над 99,8% от площите с маслодаен слънчоглед и 97,1% от тези с царевица за зърно. Прибраните количества от двете култури са съответно с 21% и 14,2% над отчетените по същото време на 2020 г., основно вследствие на получените по-високи добиви от декар.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 18.11.2021 г.

	18.11.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	837 859	836 385	99,8%	1 988 968	238	3,5%	3,4%	21,0%	17,2%
царевица за зърно	573 098	556 616	97,1%	3 208 664	576	0,1%	-2,4%	14,2%	16,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 18.11.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Продължава отчитането на последните количества тютюн от типа „Вирджиния“. Формираният значително по-висок среден добив компенсира изцяло негативния ефект от по-малкия размер реколтирани площи и води до увеличение на продукцията с 26,4% на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 18.11.2021 г.

	18.11.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 343	3 651	156	-9,1%	-9,1%	-5,9%	3,3%
Тютюн-Вирджиния	956	956	2 017	211	-24,1%	-24,1%	26,4%	66,1%
Тютюн-Бърлей	191	191	508	266	-31,8%	-29,0%	-1,6%	38,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Към 18 ноември 2021 г. производството на зеле и полски домати е съответно с 16,5% и 27,9% по-ниско спрямо година по-рано, поради съчетание от намаление както на площите, така и на средните добиви. При пипера от открити площи засега се наблюдава леко изоставане на продукцията – с 2,4%, което се дължи на по-късното прибиране на реколтата тази година. В резултат на повишената продуктивност от единица площ, добитото количество картофи надхвърля с 3,1% миналогодишното.

Площи и производство на зеленчуци към 18.11.2021 г.

	18.11.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	10 383	187 664	1 807	-7,2%	-5,1%	3,1%	8,6%
домати на открито	2 249	2 155	36 941	1 714	-21,4%	-24,7%	-27,9%	-4,3%
краставици на открито*	511	507	7 958	1 570	-	-	-	-
пипер на открито	2 695	2 527	43 019	1 702	4,1%	-2,4%	-2,4%	0,0%
зеле	1 247	1 086	22 765	2 096	-8,2%	-4,5%	-16,5%	-12,6%
домати в оранжерии	466**	463**	40 546	8 757	-17,8%	-10,4%	2,6%	14,6%
краставици в оранжерии	456**	452**	48 011	10 622	-1,7%	0,9%	6,8%	5,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

Забележка: Данните за засадени и реколтирани площи със зеле и оранжерийни домати от предходния бюлетин са ревизирани.

От началото на 2021 г. до момента в оранжерииите са произведени 40,5 хил. тона домати и 48 хил. тона краставици, което е респективно с 2,6% и 6,8% повече спрямо същия период на 2020 г.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от ябълки, винени лозя, малини и орехи в границите от 7,2% до 22,5% на годишна база. Основен фактор за това са повишените средни добиви, като при орехите се отчита и по-голям размер реколтирани площи. На този етап прибраното количество круши е с 8,7% под миналогодишното, вследствие на по-ниската продуктивност от декар.

Площи и производство от трайни насаждения към 18.11.2021 г.

	18.11.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 596	4 499	52 072	1 157	-2,1%	7,2%	9,5%
круши	623	621	3 288	529	6,2%	-8,7%	-14,1%
орехи	8 986	8 719	10 572	121	7,1%	22,5%	14,2%
малини	1 860	1 856	6 735	363	-6,3%	9,7%	17,1%
лозя винени	32 892	32 880	202 908	617	-4,1%	7,6%	12,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

2. Есенна кампания

Като цяло, сеитбата на основните есенни култури продължава да се движи с по-бави темпове спрямо миналата година, макар при някои култури (най-вече при пшеницата) да се наблюдава частично наваксване на изоставането. Към 18.11.2021 г. засетите площи с пшеница и ръж са с около 6% под отчетените по същото време на 2020 г., а тези с ечемик и тритикале – съответно с 18,2% и 20,2%. Засега само при маслодайната рапица е налице увеличение на площите на годишна база, с 3,9%.

Засети площи с есенници към 18.11.2021 г. (ха)

Култура	19.11.2020	18.11.2021	Изменение
пшеница	1 054 853	991 813	-6,0%
ечемик	119 325	97 583	-18,2%
маслодайна рапица	123 979	128 792	3,9%
ръж	5 556	5 235	-5,8%
тритикале	13 130	10 482	-20,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общо за периода от началото на настоящата пазарна година до 21 ноември 2021 г., експортът на пшеница и ечемик през Пристанище Варна¹ нараства респективно със 73,9% и 81,2% на годишна база, независимо от наблюдавания застои през последната седмица. Все още през порта не е реализиран износ на рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 21.11.2020	05.07.2021 – 21.11.2021	Изменение на годишна база
пшеница	489 754	851 730	73,9%
ечемик	43 228	78 332	81,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 49,6 хил. тона за последната седмица, общият експорт на царевица за зърно през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента изпреварва миналогодишния с 28,4%. В рамките на периода през порта не са преминавали товари със слънчоглед за износ.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 21.11.2020	30.08.2021 – 21.11.2021	Изменение на годишна база
царевица	296 705	380 860	28,4%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 21 ноември 2021 г. е реализиран минимален

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 44/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за септември 2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 44/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 17 ноември 2021 г. средните изкупни цени на пшеница, царевица и слънчоглед за страната са с между 0,8% и 3,3% над нивата от предходната седмица. Без промяна остава цената на ечемика.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 17.11.2021 г., лв./тон без ДДС

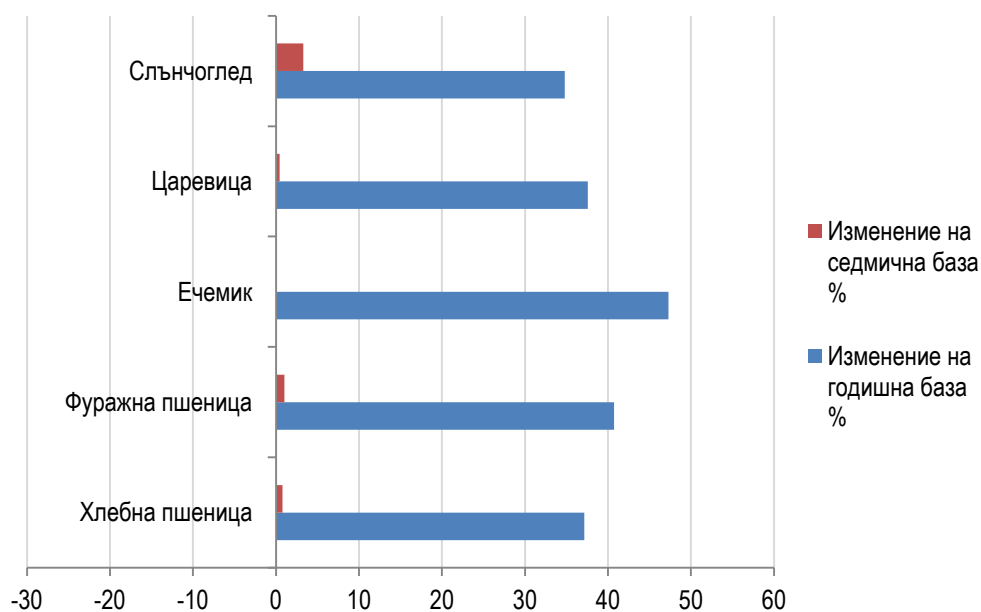
	18.11.2020	10.11.2021	17.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	374	509	513	37,2	0,8
Фуражна пшеница	356	496	501	40,7	1,0
Ечемик	294	433	433	47,3	0,0
Царевица	346	474	476	37,6	0,4
Слънчоглед	833	1 087	1 123	34,8	3,3
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Поскъпването на основните зърнени и маслодайни култури спрямо година по-рано е в границите от 34,8% (слънчоглед) до 47,3% (ечемик).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
17.11.2021 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с основните плодове и зеленчуци се отчитат разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на картофи, пипер (зелен и червен), ябълки и зеле за страната отбелязват повишение с между 2,4% и 7,3% на седмична база, докато вносните домати, оранжерийните краставици и оранжерийните домати поевтиняват от 0,5% до 3,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 19.11.2021 г., лв./кг

	20.11.2020	12.11.2021	19.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,84	0,86	43,3	2,4
домати (оранжерийни)	2,30	2,16	2,09	-9,1	-3,2
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,00	2,06	2,05	2,5	-0,5
краставици (оранжерийни)	2,21	2,25	2,20	-0,5	-2,2
краставици (внос)	1,59	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,21	1,59	1,67	38,0	5,0
пипер (червен)	1,51	1,73	1,78	17,9	2,9
зеле	0,56	0,96	1,03	83,9	7,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-

	20.11.2020	12.11.2021	19.11.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,28	1,18	1,23	-3,9	4,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,52	1,72	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента зелето се търгува с 83,9% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. По-умерено увеличение е налице при средните цени на едро на червения пипер, зеления пипер и картофите – в рамките на 17,9% - 43,3%, а слабо изразено – при тази на вносните домати – с 2,5%. От друга страна, оранжерийните домати, оранжерийните краставици и ябълките са поевтинели с между 0,5% и 9,1% на годишна база.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 19.11.2021 г.

